

Hodnocení ve škole

HANA HORKÁ

Hodnocení
formativní a
sumativní,
normativní a
kriteriální,
autonomní a
heteronomní
hodnocení ...

Student/ka:

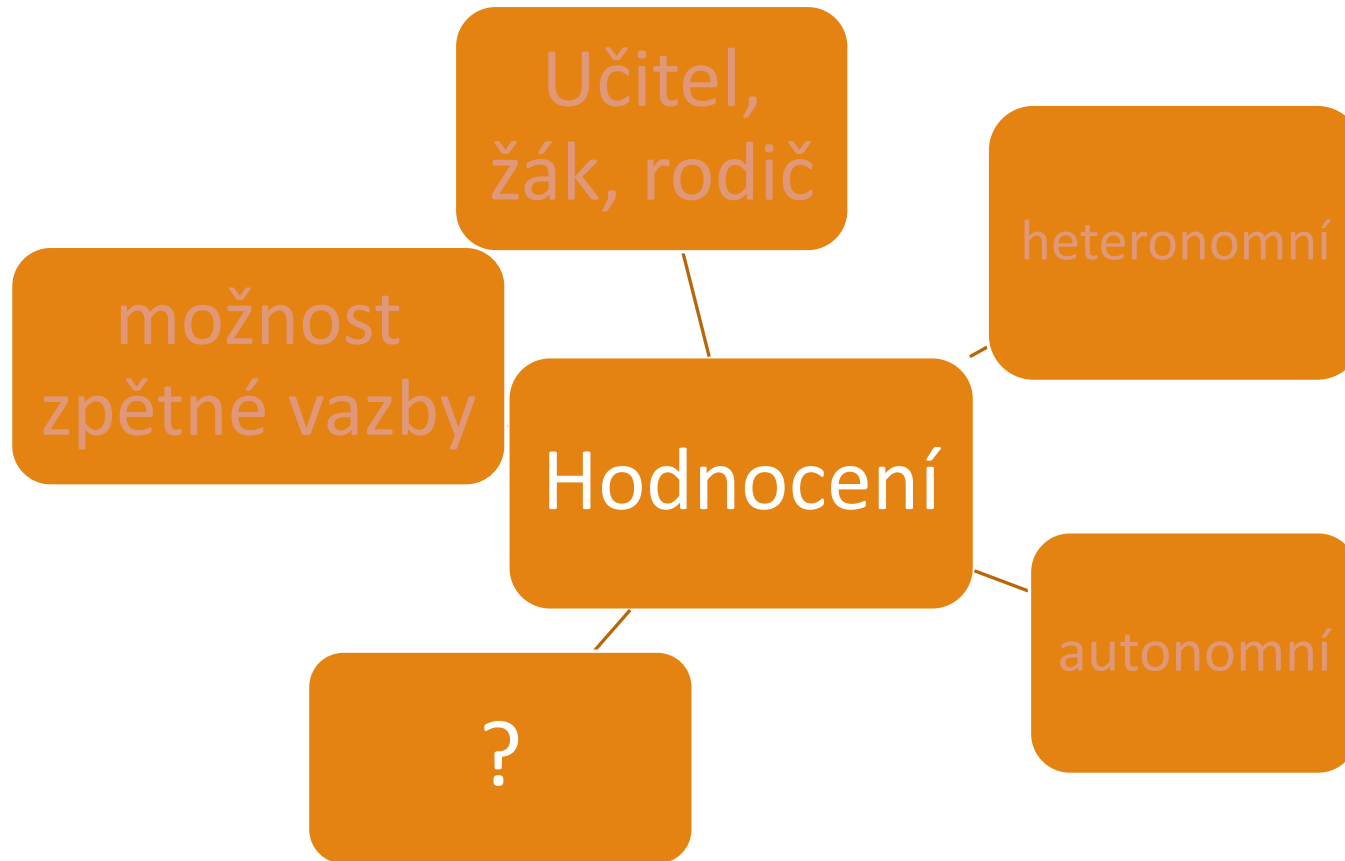
---

zvolit adekvátní způsob hodnocení
žáků s ohledem na stanovený cíl
výuky;

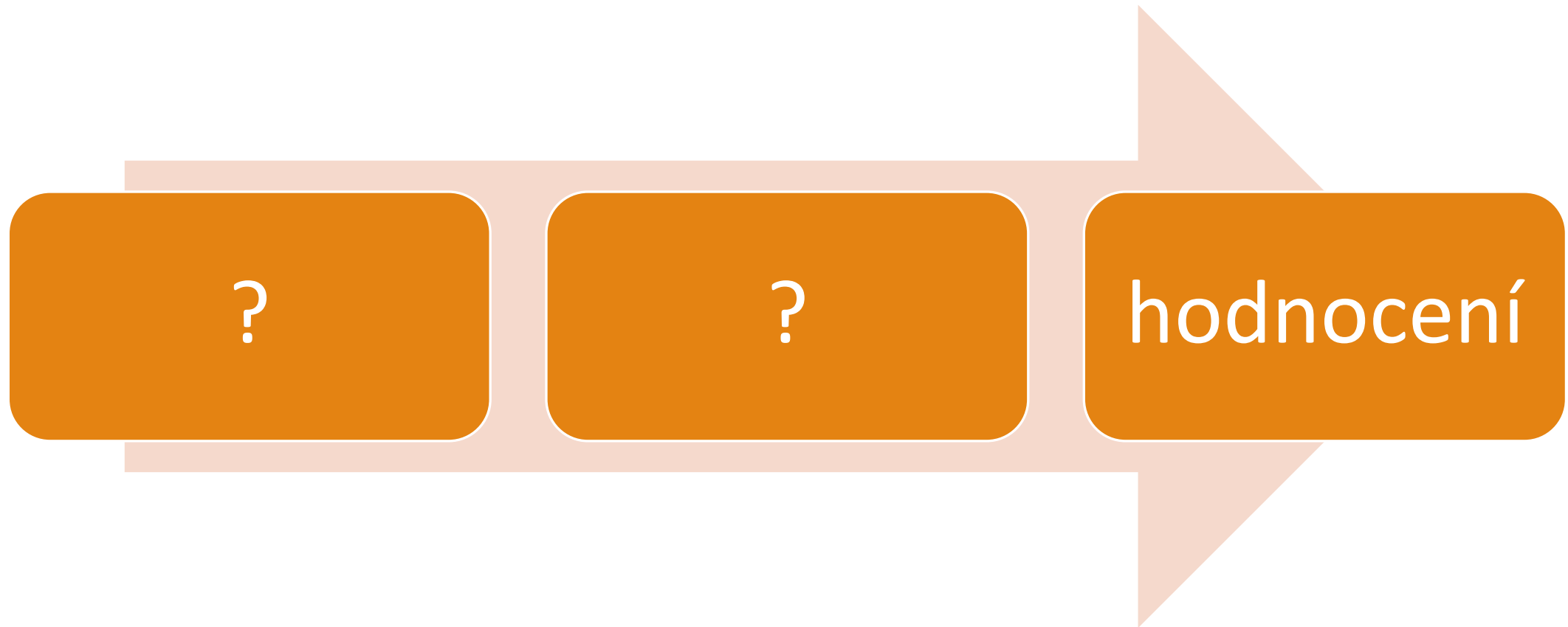
vysvětlí na příkladech různé
možnosti hodnocení žáků a
posoudí jejich výhody a nevýhody.

Co se vám vybaví, když se řekne hodnocení
aneb Jak vás ovlivnilo školní hodnocení?

Popíšeme „cestu“ k hodnocení učebních
výsledků (legislativní požadavky - zákon, vyhláška, RVP)

Funkce hodnocení

Funkce informativní - konkrétně a včas – kvalitní, jasné a srozumitelné informace o činnosti a výsledcích.

Funkce korektivní (konativní) - pro korekci výsledků.

Funkce motivační - pobízí žáka k dalšímu učení, neodrazuje ho.

Funkce rozvíjející - působí na rozvoj osobnosti žáka (žákovo sebepojetí, sebeobraz a hodnocení sebe sama).

Typy hodnocení z hlediska zaměřenosti a připravenosti

a) hodnocení bezděčné: povšechné, spontánní, citové.

(„líbí“, „nelíbí“, „výborně“, „to je krásný obrázek“; „je to pěkné“ atd...).

b) hodnocení záměrné, operativní: v konkrétní situaci, co nás na jeho výsledku zaujalo.

c) hodnocení záměrné, formalizované: znamená se, uchovává, zpracovává. Je analytické, neposuzuje pouze celek, ale i dílčí jevy.

Základní pilíře

Užívání **popisného a srozumitelného jazyka**.

Porovnání výsledků **s žádoucím stavem (cíli)**.

Užívání **popisného a srozumitelného jazyka**.

Posuzování podle stanovených **kritérií a indikátorů**.

Formulace **hodnoticích výroků a opatření a osobních cílů**.

Vhodné vyučovací a učební strategie.

Hodnocení z hlediska procesu učení

Formativní hodnocení: v průběhu procesu učení, výkon dá ještě zlepšit.

Hodnocení - jak se žák učí, jak řeší určitý příklad, jak postupuje po zadání práce, při zhotovení výrobku, jak spolupracuje ve skupině, jak řeší problém....

Hodnocení výsledku, sumativní: např. výrobek, prezentaci, domácí úkol, závěrečný produkt projektu, vyřešený úkol...

Z hlediska času:

---

vstupní hodnocení

---

průběžné hodnocení

---

sumativní hodnocení (závěrečné
– ve vymezeném časovém
úseku).

Assessment

learning

---

as

for

of

Hodnocení žáky neohrožuje - budování žákovy sebedůvěry, pomoc žákovi v učení. **Obavy** - potřeba vyhnout se hodnocení, tendenci podvádět.

Nesnažit se žáka **nachytat** a **nesoustředit jen na chyby** (slovo chyba vypustit ze svého slovníku), **ale hovořit se žákem**, co je napříště možné dělat tak, jak už to žák dobře umí, co by žák mohl dělat odlišně, aby svou práci odvedl lépe.

Hodnocení **po učení** - forma **kontroly**, **nakolik splnil** zadané úkoly, tzv. „**hodnocení učení**“, jen malý dopad na zlepšování výsledků žáků v učení (Stiggins, 2002). Učitel se tomu nevyhne **čas od času** postupům, které hodnotí učení až **po učení** (zkoušení, testy),

Převaha hodnocení - charakter **hodnocení formativního** neboli „**hodnocení pro učení**“. učitel sahá spíše k postupům poskytování zpětné vazby.

„Hodnocení a zpětná vazba jsou chvíle, kdy žák a učitel spolupracují nejtěsněji.“

Formativní hodnocení

- **Průběžné, korektivní, zpětnovazební** - průběžně reflektuje jeho učení a přispívá k jeho seberozvoji.
- Přináší užitečnou informaci o aktuálním stavu vědomostí a dovedností žáka.
- Žák se dozvídá, v čem je jeho práce **vyhovující či méně vyhovující** (kvalitativní složka –kritérium), **do jaké míry** je vyhovující (kvantitativní složka) a **jak svůj výkon zlepšit** (Starý a Laufková et al. (2016, s. 12)
- Hlavním úkolem - změna strategií výuky učitele, která má pomoci lepším výsledkům žáků.
- Podávání zpětné vazby žákovi, ale i učiteli a tím pomoc při hledání cesty k plnění stanovených cílů. (Průcha)

Hodnocení z hlediska vztahové normy

Normativní hodnocení (hodnocení relativního výkonu):

- ve vztahu k sociální normě; porovnávání s ostatními žáky (žebříček, pořadí žáků – kdo je první, poslední; jedničkaři, trojkaři apod.).

Kriteriální hodnocení (hodnocení absolutního výkonu):

- ve vztahu k zvolenému kritériu nebo sadě kritérií, stanovených učitelem, žáky, společně učitelem a žáky či formulovány autoritativně.

Hodnocení
podle
individuální
vztahové normy

---

vzhledem k předešlému výkonu, zda došlo ke změně s ohledem na stanovený cíl;

---

přihlíží k aktuálním podmínkám, osobní situaci žáka;

---

spojování hodnocení se sebehodnocením žáka.

Průběžné záznamy o výsledcích žáků (záznamník, kartotéka, lístečky se záznamy...).

Popisný jazyk při hodnocení žáků

---

průběhu žákovy práce a **výsledků**
(*taxonomie kognitivních cílů* B. S. Blooma);

---

co můžeme **vnímat smysly**: pokrok,
popřípadě pocity žáka;

---

srozumitelný všem (rodiče jako zdroj
informací pro plánování žákova učení a jeho
zlepšování); hodnocení **podstatných jevů**.

Posuzující jazyk - tzv. nálepkové hodnocení

Nálepka nevyovídá o tom, zda se žák zlepšil, v čem by se měl zlepšit, v čem je dobrý.

„Máš to pěkné“. **Chybí** motivační zpětná vazba, může mít pocit, že veškerá činnost, kterou vykonával, je v pořádku.

„Máš to špatně.“ Žák ví, že nepracuje správně a je na něm, aby zjistil, kde **chybu udělal**.

„Máš to dobré.“ Výkon je pochválen, není třeba jej zdokonalovat. Žák se spokojí s průměrným výkonem.

Kritéria hodnocení žáka

Soubor obecně platných kritérií stanovených školou **pro** jednotlivé způsoby hodnocení ve vyučovacích předmětech;

Požadavky na žáka - co by žák měl zvládnout, aby byl ohodnocen daným stupněm, přihlíží k individuálním rozdílům žáků;

Významným prvkem procesu učení je **práce s chybou**. Žáci mají právo dělat chyby - uvědomění si chyby je příležitost naučení se to lépe.

Příklad „Vaším úkolem bylo prodiskutovat, zda pojedeme na výlet na kola nebo na vodu.“

Jasně jsi vyjádřil svoje stanovisko, že by bylo lepší jet na vodu, a argumentoval jsi tím, že na kolech jsme byli už dvakrát a lodě jsme si ještě nezkusili.(= popisná část ZV)

Jaké další argumenty bys mohl uvést, abys podpořil svůj návrh jet na vodu? Uvedl některý spolužák nějaký protiargument, který bys měl zvážit?“ (= korektivní část ZV)

Učitel žákovi potvrdil, že **dobře zvládl formulovat vlastní stanovisko** a že ho **opřel o argument**. V korektivní části zpětné vazby ho upozornil na to, že je dobré **nespokojit se s prvním a jediným argumentem** pro vlastní tvrzení, a také na to, že žák **nezvážil protiargumenty**.

Pokud učitel stanoví jako cíl „samostatné vyhledávání informací“ a pak jako způsob ověření volí test, v němž žádá opakovat ty informace, které za důležité považuje učitel, rozcházejí se proklamované cíle učení s prováděným hodnocením.

Zpětná vazba při online výuce

---

1 Neznámkujte

Používejte formativní zpětnou vazbu. Řeknete žákům, co mají udělat, aby se zlepšili.

2 Definujte jasné cíle

Když budete vědět, čeho mají žáci dosáhnout, víte, na jaké aktivity se zaměřit.

3 Vytvořte týdenní plán

Nechte žáky plnit úlohy dle zájmu a schopností, vlastního rozvržení, tempa či přístupu k internetu.

4 Oceňujte pokroky

Popište, co se žákům povedlo. Vyvažujte ocenění a kritiku.

5 Neporovnávejte žáky mezi sebou

Poskytujte zpětnou vazbu individuálně, průběžně a cíleně.

---

6 Kombinujte způsoby vyhodnocování

Využívejte automatické vyhodnocování online cvičení a doplňte svůj komentář.

7 Neopravujte všechny chyby

Zaměřte se na jednu chybu a k ní dejte doporučení.

Na základě chyb žáku plánujte jejich další práci.

8 Ponechte čas na opravu

Dejte žákům čas na opravu a přepracování úkolu za pomoci vaší zpětné vazby.

Zdroj:

www.edukacnilaborator.cz

www.pedf.

---

9 Podporujte spolupráci

Nemusíte být u všeho, propojte žáky mezi sebou, aby si pomáhali s řešením úkolu.

10 Chtějte zpětnou vazbu

Zajímejte se, jak žáci rozumí zadání úloh, hodnocení a kolik času nad vypracováním úkolu tráví.

11 Určete čas pro konzultace

Vymezte si dobu, kdy budete k dispozici, žákům, kolegům nebo rodičům.

12 Důvěřujte žákům

Nesnažte se kontrolovat úplně vše a přenechejte více zodpovědnosti žákům.

Literatura

Kratochvílová, J. (2011). *Systém hodnocení a sebehodnocení žáků: Zkušenosti z České republiky i Evropských škol*. Brno: MSD.

Lukášová, H. (2010). *Kvalita života dětí a didaktika*. Praha: Portál.

Slavík, J. (2003). Autonomní a heteronomní pojetí školního hodnocení – aktuální problém pedagogické teorie a praxe. *Pedagogika*, (1), 5-25.

Laufková, V., Starý, K. a kol. (2016). *Formativní hodnocení ve výuce*. Praha: Portál.

Earl, L., M. (2013). Reconfirud Assesment Pyramid. (p. 32).

[Skolni pedagogika podklady ke studiu.pdf \(muni.cz\)](#)

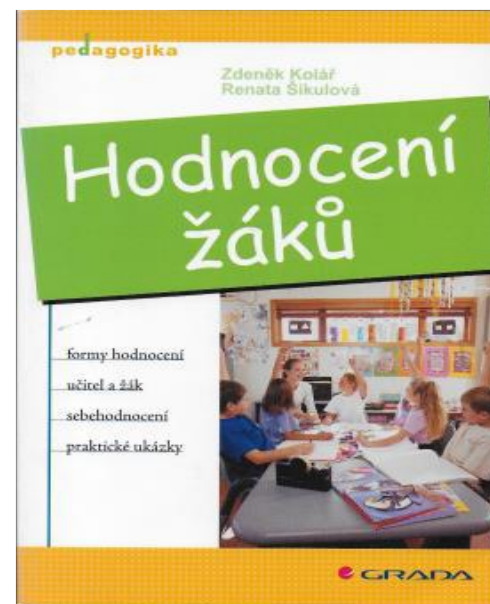

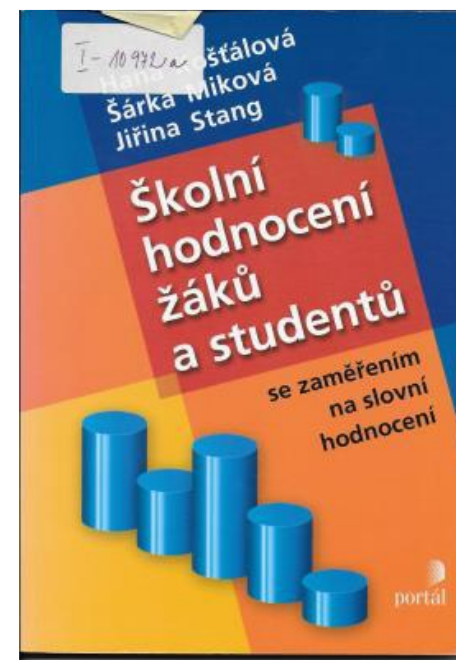
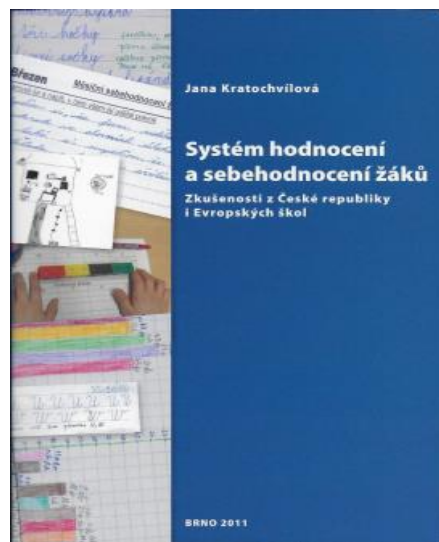
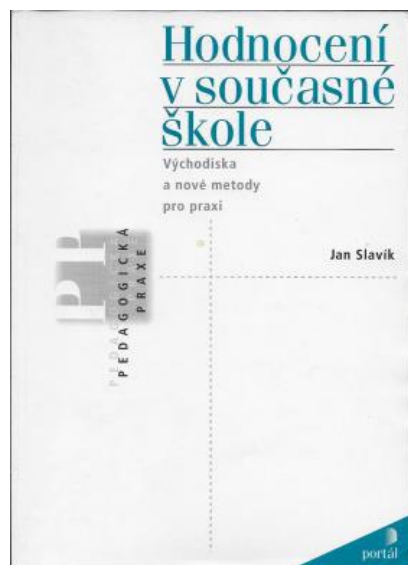

Budme spravedliví nejen při
hodnocení.

HH

Budeme sledovat průběh výuky – zadání úkolů, práci žáků, výukové prostředky ...

<https://www.avmedia.cz/skoly/interaktivni-vyuka>

